

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Iskajo vsake vrste.
Narodnina:
za leto Dln 30'—
za pol leta " 15'—
za inozemstvo
za leto Dln 50'—
Inozemci po tarifu. - Pla-
monim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
plača se ne sprejemajo.

Kmetški list

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Pravica nad vse!

Z novim pravilnikom notranjega ministrstva je urejeno sedaj vprašanje oblastnih komisarjev in njihov delokrog. Oblastni komisarji in ne več oblastni predsedniki, kar je bistvena razlika. Oblastni predsednik je bil izvoljen od oblastne skupščine. Bil je izpostavljenec svoje stranke, ki je sedaj razpuščena. Oblastni komisar pa je državni uslužbenec in neposredno podrejen velikemu županu. Od velikega župana dobiva oblastni komisar navodila, kakor tudi pojasnila za svoje delovanje. Njemu je oblastni komisar strogo odgovoren za vse svoje ukrepe, vsa dejanja in sicer po splošnih predpisih uradniškega zakona.

Bivši predsedniki oblastnih skupščin so pogosto izvajali osebno in strankarsko politiko. Nastavljali so v urade oblastnega odbora strankarje brez ozira na sposobnost in morda celo brez razpisa službe. Zato so se oblastni uradi hitro napolnili. Oblastni proračuni so skokoma rastle. Razen tega pa so bili ti proračuni strankarski in v nesoglasju s politiko za pospeševanje in napredek gospodarstva v oblasti in državi. Trošile so se velike vsote. O izdanih stroških pa posamezni odborniki niso dajali obračuna, kljub temu, da so bili to po zakonu dolžni. Naravnost javno so povedali, da ne podajo obračuna. Oblastna blagajna se je smatrala nekako za strankarsko. Opozicija naj bi imela dolžnost plačevati davke in mirno gledati kako se denar izdaja. Do oblastnih podpor naj bi imela pravico samo večina. Opozicija pa naj ne dobi ničesar iz proračuna. Taki nazori so prevladovali. Stranka nad vse! To je bila smer tudi bivše SLS. Kontrola nad delom ni bila dopuščena. Celo v združništvo, kar je bilo doslej nepoznano, se je hotelo zanesti ozkosrčnost in nepravičnost. Enim vse, drugim pa nič! To so bila načela za »napredek gospodarstva« v deželi pod bivšimi oblastnimi odbori.

Lajbele je odpel,

hvala Bogu! Temu početju je napravljen konec! Vse se je oddahnilo. Ali s tem še ni doseženo mnogo. Potreben je odgovor, potreben je obračun za to delovanje. Novi komisarji naj bi napravili za vedno konec pogubni in nepravični strankarski politiki. V interesu vseh slojev naroda je potrebno energično in dosledno napraviti red. Potrebno je, da se dejansko izvede enakopravnost vseh državljanov v praksi. Dolžnost oblastnih komisarjev je zato, da so nepristranski, objektivni, pravični in v vseh presojah javnih gospodarskih vprašanj popolnoma neodvisni. Samo interes ljudstva mora biti merodajen za vse važne gospodarske odločitve.

Krivicе bivših oblastnih odborov naj se popravijo!

Mnogo storjenih krivic se da takoj popraviti in to naj bi bilo prvo delo velikih županov. Kadar bodo kričeče krivice popravljene, bo dana tudi možnost za nadaljno objektivno delovanje oblastnih komisarjev. Veliki župani imajo v resnici prav težko nalogo pred seboj. Ta posel ne bo lahek in tudi ne prijeten. Ne-

pobitno pa je zelo nujna potreba, da se popravijo čimpreje storjene krivice. Najbolj bo pozdravilo odločne korake v tem pravcu kmetško ljudstvo, kot čuvar pravice in morale.

Potrebna preiskovalna komisija.

V pravo in točno oceno delovanja bivših oblastnih odborov je potrebno, da zberejo veliki župani obširne podatke. Potrebni bi bili spiski vseh zadrug, društev in družb, ki so predložile oblastnim odborom v letih 1927 in 1928 kakoršnekolikoli prošnje za podporo. Važno bi bilo vedeti, za katere svrhe se je prosila pomoč. Nadalje je tudi važno, da se uvede v spisek zadruga zveza ali korporacija, v kateri je včlanjena dotična zadruga ali prosilec. V spisku bi moralo biti navedeno, katera zadruga, društvo, družba itd. je dobila podporo. Koliko je dobila, v katere svrhe in pod kakšnimi pogoji. Iz tega bi se lahko ustanovilo, koliko podpor je bilo izplačanih od oblastnega odbora v proračunskem letu v celoti. Na podlagi take revizije bi lahko veliki župan dobil jasno sliko, ako je bilo dosedanje delo oblastnega odbora dobro ali slabo. Videlo bi se točno, ali je bilo postopanje v vseh slučajih objektivno in nepristransko. Na ta način bi veliki župani lahko popravili mnogo nepravilnosti in krivic s tem, da bi po objektivni, neodvisni presoji dali izplačati podpore dotičnim, ki to v resnici dejansko zaslužijo. Enako bi se moralo postopati pri reviziji podpor občinam in posameznikom. Podpore so se delile za gradbo cest, potov, za gnojne ja-

me, za živinske hleve, pogorelecem, siromakom itd. Tudi to so važne stvari. S točnimi podrobnimi podatki je potreba tudi te izdatke utemeljiti.

Pravica mora stopiti povsod na plan.

Pravica pa je mogoča le pri čistih računih. Stvarnost, objektivnost in natančnost so najboljši lek proti nezadovoljstvu v narodu. Konec naj bi bil strankarski gonji in preganjanju političnih nasprotnikov. Ozkosrčna strankarska politika se naj umakne za vedno. Socijalno delo naj se vrši v vseh samoupravah. Volja, interes in napredek celokupnega naroda morajo biti vodniki gospodarske politike oblastnih samouprav.

Kmečki narod je bil, je in bo vedno nosilec velikih načel za pravico in enakopravnost. Volja kmečkega ljudstva je stremila vedno za tem, da se izloči pristranost iz vseh uradov. Vedno so bili kmetje, obrtniki in delavci tisti, ki so odločno svarili pred krivicami. Branili so vedno, vselej in vsakogar, pa če je bilo potrebno, tudi nasprotnika, pred krivico. Treba je dobre in trdne volje, otrestiti se je treba sebičnosti in nastopiti morajo boljše časi. Kmetška misel štiti vsakega posameznika pred krivico in brani domovino pred vsemi sovražniki. Kmetško ljudstvo je ustvarjajoči, pozitivni element v državi. To ljudstvo bo zastavilo vse svoje sile, da se popravijo storjene krivice. Pravica, dosledno izvajana in za vse enaka, je najmočnejša vez med narodi. Vodenje samoupravnih poslov naj bi se zato vršilo v bodoče v interesu gospodarstva in v smeri velikega kmečkega načela: pravica nad vse!

Nova kraljeva beseda.

Dne 24. januarja so objavili listi poročilo o razgovoru, ki ga je imel angleški časnikiar Ferguson z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom. Angleški časnikiar poroča o tem:

»Stavite mi iskreno in odkrito vsa ona vprašanja, ki vas zanimajo,« me je nagovoril Nj. Vel. kralj.

Po kratkem uvodu, ki se je tikal dogodkov na solunski fronti, mi je rekel: »Odgovarjal vam bom iskreno, kar najbolj bom mogel.« In res je vladar govoril odkrito brez opleševanja in brez gest.

Skoro eno celo uro mi je Nj. Vel. kralj pojasnjeval situacijo in mi odgovarjal na moja vprašanja očitno z željo, da zastopnik angleškega tiska spozna vso resnico in izve samo resnico. Dejal mi je, da se je poskušal izogniti odločitvi, ki jo je kasneje napravil. Začetkom prošlega leta, ko je notranja nesloga izzvala težko krizo kabineta, je kralj ministre in šefe strank povprašal za njihov nasvet tudi o toku sedanje krize. Tedaj mu je bil svetoval Stjepan Radić, naj preseka strankarske borbe in naj imenuje kabinet z oficirjem na čelu. Stjepan Radić je tedaj kar imenoval ime sedanjega predsednika vlade s pristavkom, da so se Hrvati, ki so začetkom motrili vojsko z nezaupanjem, zaradi izkustev, ki so jih imeli z avstrijsko vojsko,

prepričali, da je jugoslovenska vojska nekaj drugega in da je to narodna vojska, ki zasluži zaupanje.

Nj. Vel. kralj je nadaljeval:

»Na katero osebo naj bi se bil obrnil in kje naj bi bil našel nevtralne ministre? Vsi so pripadali strankam ali pa so bili v zvezah z osebami, ki so pripadale strankam. Hkrati mi je bila tudi neljuba misel na oficirja, ki naj bi se mešal v politiko. Stalno sem pazil na to, da se vojska ne zastrupi s politiko, ker bi to lahko imelo usodne posledice za vojsko. Moje najtežje borbe v prošlosti so se nanašale prav na vprašanje imenovanja civilne osebe za ministra vojske. Čutil sem, da bi taka postavitev zanesla v vojsko enako stanje, kakršno se je bilo razpaslo v drugih resorih in da bi mogla taka postavitev privedi do tega, da bi prodrli v vojsko razorni vplivi. Opozoril sem ministre, da bi kompromitiranje vojske nasprotovalo v prvi vrsti njihovim interesom. Ponosen sem na svojo vojsko, ki je docela zdrava.«

Čutil sem, da je misel na njegove sijajne čete ganila kralja.

»Za tem so postajale razmere še kaotičnejše,« je nadaljeval kralj, »zlasti po nesrečnih dogodkih v Narodni skupščini 20. junija lanskega leta. Prepričal sem se, da mi

ni preostajala nobena druga pot, in sem prevzel vso odgovornost za svoj korak.«

»6. januarja sem poklical ministre v svoj kabinet in jim izročil proklamacijo, ki je nihče od njih preje ni videl. Nagovoril sem jih: „Čitajte in dobro premislite moje besede, ker izražajo moje najbolj iskrene namene. Ako vam te besede ne ugajajo, ne morem za to. Jaz prevzamem na svoja pleča vso odgovornost za svoj korak, o katerem sem uverjen, da bo privedel do popolnega uspeha.“«

Koliko časa boste v to potrebovali, Vaše Veličanstvo?

»Vidite, to je vprašanje, na katero je najtežje odgovoriti. Tega vam ne morem reči. Odklanjam vsak poskus prerokovanja. Želim se vrniti v normalno življenje, čim bo to omogočilo delo na preureditvi. Pred vsem se je treba osvoboditi elementov brez vrednosti, ki preprečujejo delovanje stroja. Svojo hišo moramo spraviti v red in končati s strankami, kojih glavna misel je bila širiti neslogo in poglabljati razlike med našimi plemeni, ki so po srcu in duši eno. V pogledu nacionalnih občutkov ni nobene stvarne razlike med Slovenci, Hrvati in Srbi. Vsi potekajo iz ene in iste družine, v kateri ni niti sledu separatističnih občutkov.«

Na moje vprašanje, ali zahteva razvoj jugoslovenskega edinstva uničenje individual-

nosti onih elementov, iz katerih obstoja, je Nj. Vel. kralj odvrnil:

»Ne. Kakor je znano dejstvo, da Angleži ali Škoti niso nič slabši Britanci, tako bodo Hrvati ostali še nadalje Hrvati, Srbi Srbi, a Slovenci Slovenci, vsi pa bodo ponosni, da so Jugoslovenci.«

Govoreč o odnošajih z inozemstvom je kralj tehtal vsako svojo besedo, zlasti ko je omenjal postopanje nekih tujih držav. Dodal je:

»Mi iskreno ljubimo mir. Mi želimo, da zvesto spoštujemo pogodbe in da se izogibamo vsakršnemu izzivanju. Vojna pomeni nesrečo. Ne samo v nacionalnem pogledu, temveč tudi v mednarodnem. Vše naše stranke, pa naj si se še tako razlikujejo v notranjih vprašanjih, soglašajo v zavesti, da mora misel miru prešinjati vso našo politiko. Naša edina želja je, da stopamo po poti miru, a v notranjem pogledu moramo urediti odnošaje tako, da lahko razvijemo vse svoje sposobnosti in učvrstimo vse svoje tvorne sile.«

Nj. Vel. kralj, ki je ves čas razgovora govoril iskreno in prisrčno, je nato še pristavil:

»Le izvedite sami anketo o narodnem razpoloženju. Pojdite kamorkoli in prepričajte se o pravem narodnem razpoloženju.«

Ko sem uvidel, da nimam več vprašanj, ki bi jih lahko stavil, mi je Nj. Vel. kralj dovolil, da sem se poslovil.

Agrarna reforma

V naši državi že započeta agrarna reforma še ni izvršena. Vzrokov je več. Ravno te dni smo brali, da je bila deputacija katoliških škofov v Beogradu in da je obiskala med drugimi dostojanstveniki tudi gosp. ministra za agrarno reformo. Kakšne želje je imela ta deputacija, pozitivno ne vemo, zato si lahko mislimo pri tem, kar hočemo!

Toda na nekaj drugega moramo danes opozoriti uboge agrarne interesente v Sloveniji. V našem listu smo lansko leto objavili poročilo o ljubljanskem zborovanju agrarnih interesentov, ki so se pritoževali nad dosežanim zavlačevanjem agrarne reforme in nad načinom, kako se je doslej v tem vprašanju postopalo. Sklenilo se je, prednesti svoje želje tudi na najvišje mesto in je bila tozadnja resolucija tega zborovanja tudi v resnici poslana kabinetni pisarni Nj. Veličanstva. Pri tej priliki je bilo sklenjeno tudi, da osnujejo agrarni interesenti Slovenije svojo skupno organizacijo. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki je izdelal društvena pravila in jih je po končanih posvetovanjih predložil gosp. velikemu županu ljubljanske oblasti v potrditev. Pravila pa še niso potrjena.

To je v krogih prizadetih veleposestnikov zbudilo pozornost. Oni imajo že davno svojo lastno organizacijo, ki nosi sentimentalni in pesniški naslov »Njiva«, za katerim pa se skriva prizadevanje, varovati materialne koristi veleposestnikov. Sedaj smo zvedeli, da je med temi organiziranimi veleposestniki, ki so seveda vsi, toda prav vsi, proti agrarni reformi, in ki bi raje danes nego jutri zahtevali nazaj vso zemljo, katera je bila svoječasno oddana v zakup agrarnim interesentom, nastalo neko nesoglasje. Med veleposestniki so tudi večji in manjši gospodje. Večji, to so tisti, ki imajo velikanska gozdna posestva, so najbolj nepomirljivi in mislijo, da je sedaj prišel njihov čas. Oni nočejo prav nič priznati agrarnim interesentom. Razposlali so veleposestnikom v Sloveniji neka vabila, v katerih vabijo na skupen sestanek. Ustanoviti hočejo neko bojovno organizacijo gozdnih veleposestnikov pod imenom »Lesni agrar v Sloveniji«. V načrtu pravil svoje organizacije razglasa, da je agrarna reforma za Slovenijo nesreča, gospodarska nesreča! Zlasti pa zahtevajo, da se agrarna reforma ne

sme tikati gozdov in da morajo vsa velikanska gozdna veleposestva (n. pr. knez Auersperg na Kočevskem itd.) ostati popolnoma nedotaknena. Niti ene hoje, niti ene smreke, niti ene jase se ne sme odvzeti dosežanim privatnim posestnikom. Iz nameravanih pravil »Lesnega agrara v Sloveniji« veje pristen velekapitalistični duh z vso svojo nepomirljivostjo. Ustanovitelji te organizacije so očitno mnenja, da je sedaj prišel čas, ko se agrarna reforma sploh lahko ukine. Mi nismo tega mnenja. Duh naše dobe hoče drugače. Je to važno socijalno gospodarsko vprašanje, ki se tiče vsega naroda in tudi države.

Agrarni interesenti bodo budno sledili prizadevanju teh nepomirljivih veleposestnikov in bodo znali varovati svoje koristi. Od oblasti pa pričakujejo, da bo čimpreje odobrila predložena pravila organizacije agrarnih interesentov v Sloveniji, da se bo moglo končno to vprašanje rešiti pravilno in pravično, kakor tirja to duh nove dobe in korist naroda ter države.

Potreba organizacije.

Nikoli se ni občutila toliko potreba organizacije kmetijstva kot sedaj. V državi je uveden red, kjer državna vrhovna uprava urejuje in rešuje vsa državna vprašanja sama. Velike važnosti je, če je omogočeno komurkoli, biti vsaj posvetovalen organ odločujočih. To so spoznali posebno takozvani gospodarski krogi. Njihove organizacije so se točno pojavile na merodavnih mestih z navesti, spomenicami, resolucijami, prošnjami in zahtevami, da uplivajo v smislu svojih teženj. Trgovske zbornice, organizacije industrijev, organizacije bankarstva, organizacije veleposestnikov (grajščakov) itd. so predložile svoje že zdavnaj do podrobnosti preštudirane in po svoje utemeljene predloge, v smislu katerih naj se uravna gospodarska obnova države. Tudi delavske zbornice, so nastopile v zaščito delavstva.

Kak ogromen upliv na razvoj dogodkov imajo taki organizirani nastopi, je vsakomur jasno.

V zunanjem svetu nazivajo po gospodarski strukturi našo državo za »agrarno«, to je kmetjsko. Tudi domači narodni gospodarji ob

vsaki priliki poudarjajo važnost kmetijske produkcije kot odločilno za naše gospodarsko stanje. Predpogoj za dobro gospodarsko stanje v državi je dobro in trdno kmetijstvo, dober in trden srednji in mali kmetjski gospodar. Pa kljub temu oni, na katerem sloni celokupno gospodarstvo, ni organiziran. Ni je institucije, katere izključna naloga bi bila, baviti se s študijem kmetijsko gospodarskih vprašanj. Manjka nam kmetijska zbornica. Zato tudi ni nikogar, ki bi sedaj po vzorcu gospodarskih krogov opozarjal merodavne kroge na velikanski pomen pravičnega gospodarjenja s kmetjsko produkcijo in ki bi opozarjal na zahteve in potrebe kmetijstva.

Slovenci imamo »Kmetijsko družbo«, Hrvatje »Gospodarsko društvo« in Srbi »Poljoprivredno društvo«. Ne poznamo delovanja Gospodarskega in Poljoprivrednega društva. Naša »Kmetijska družba« se peča le s strokovno prosveto in z nabavljanjem kmetijskih potrebščin za svoje člane. Pospešuje in skrbi za čimvečjo kmetijsko produkcijo, skrbi za dobro kakovost pridelkov, da istim omogoči konkurenčen nastop na svetovnih tržiščih. V tem pogledu je kmetijska družba izvršila ogromno delo. Visoka kulturna stopnja slovenskega kmetijstva je njena zasluga. Manjka pa Kmetijski družbi oddelek, ki bi se bavil z važnimi kmetjsko-gospodarskimi političnimi vprašanji. Kmetijska družba ni v stanju podajati temeljitih mnenj o vsakodnevnih gospodarskih vprašanjih, o trgovskih pogodbah, o organizaciji eksporta, o tarifnih carinskih, finančnih, agrarno političnih in drugih vprašanjih, ki jih za druge gospodarske panoge podajajo razne zbornice. Da to pri Kmetijski družbi ni urejeno, ni njena krivda. Ona sama nima potrebnih sredstev za to, država ni dala za to nobene subvencije, oblasti tudi nič. Že sama statistika bi stala mnogo, brez te pa je vsako resno delovanje izključeno. Verjelo se je tudi obljubam, da dobimo skoraj zakon o kmetijskih zbornicah.

Pomanjkanje kmetijske organizacije je v škodo celokupnemu državnemu gospodarstvu, kajti dokler ne bo dana možnost svobodnemu razvitku kmetijstva, tako dolgo je vsako drugo gospodarsko umetnjačenje zastoj in bo ostalo brez sadu. Začeti s temeljitim ukoriščanjem vseh dobrin, ki jih daje kmetijska produkcija, je začetek sanacije našega državnega gospodarstva. Sedanji minister za kmetijstvo dr. Frangeš je svetovno priznan učenjak na tem polju. Pričakujemo, da bo to vprašanje rešil na en ali drug način, morda bi ne bilo najslabše, če se omogoči kmetijskimi družbam ustanovitev kmetjsko-gospodarskih odsekov, ki bi izvrševali posle kmetijskih zbornic.

Novo stanje.

Odkar imamo v naši državi »novo stanje« — po 6. januarju t. l. — dobivamo od vseh strani veliko število vprašanj in prošenj za pojasnilo, v čem pravzaprav obstoji »novo stanje«. Mi ta vprašanja razumemo, ker vemo, da ljudje ne želijo priti z zakoni in z oblastjo v navskrižje, in zato hočemo tem potom »novo stanje« nekoliko pojasniti, zlasti kolikor se tiče kmečkega ljudstva.

Glavni znak novega stanja je predvsem odprava parlamentarizma. To se pravi: Vsi dosedanji ljudski zastopi, ki so izšli iz volitev, in vse oblasti, ki so jih postavili izvoljeni zastopi, so odpravljani. Državnih poslancev in parlamenta ni več, zato tudi ni več parlamentarne vlade, ni več parlamentarnega dela, pa tudi ne intervencij v parlamentu. Vse prošnje, s katerimi so se ljudje prej obračali na svoje poslance, so torej odveč.

Na mesto parlamenta je stopila kraljevska vlada, ki je po novih določilih odgovorna

samo vladarju, v čegar rokah je združena vsa državna oblast. Vidovdanska ustava je odpravljena.

Pač pa je dovoljeno in mogoče, zlasti stanovskim zastopom in društvom, da potom spomenic ali prošnja na vlado sporočajo svoje želje in potrebe na merodajna mesta, zlasti na pristojna ministrstva.

Ravno tako so odpravljene tudi oblastne skupščine in ukinjeni so oblastni odbori. Vse posle, ki so jih prej vodili oblastni odbori, opravlja sedaj vladni komisar (v Sloveniji oba prejšnja predsednika oblastnih skupščin). Posli oblastnih odborov pa tečejo naprej. Razlika je, kakor rečeno, samo v tem, da razne zadeve rešuje sedaj komisar, ki je odgovoren za svoje delo samo vladi, prej pa so jih vodili oblastni odborniki.

Razne prošnje za podpore itd. se torej lahko vlagajo še naprej, ker je proračun ostal v veljavi.

Podobno kakor v oblasti je tudi v občinah. Izvoljenih občinskih odborov ni več in tudi županov ni več, pač pa opravljajo vse občinske posle vladni komisarji. Kjer je prejšnji župan postavljen za komisarja, opravlja ta svoje delo tako kakor prej, samo da ni odgovoren za svoje ukrepe več občinskemu odboru, ampak samo vladi. Delo v občinskih pisarnah teče naprej kakor po navadi.

Važna zlasti za ljudi, ki radi mnogo govore, je določba, da je prepovedana vsaka kritika novega stanja ali pa kritika novih zakonov in vladnih odredb. Vse, kar objavi vlada, morajo ljudje enostavno vzeti v vednost in nič več. Dovoljeno je pač pojasnjevanje, če kdo kaj ne razume, strogo prepovedano pa je vsako zabavljanje čez novo stanje.

Politične stranke so vse razpuščene. Liberalcev in klerikalcev itd. po novem stanju ni več. Pač pa so dovoljena kulturna društva, n. pr. čitalnice in bralna društva, ognjegasna društva, zlasti pa zadruga in izobraževalna društva, kakor je n. pr. Društvo kmečkih fantov in deklet. Tu se odpira tudi kmetom še vedno široko polje javnega dela, seveda brez politične primesi.

Je torej še vedno dovolj svobode za javno udejstvovanje, samo pametno je treba izkoristiti to, kar je dovoljeno.

Po izjavah samega vladarja je novo stanje le začasno. Namen novih zakonov je, da se država popolnoma preuredi in zlasti da se izenači vsa zakonodaja za vso državo. To je pa velikansko delo in zato računajo, da utegne novo stanje trajati več let.

POLITIČNE VESTI

Kmečka stranka na Francoskem.

Preteklo leto se je ustanovila tudi na Francoskem kmečka stranka. Ustanovil jo je g. Fleurant (reci: Flerán), ki je o začetnem delovanju nove kmečke stranke poslal »Mednarodnemu agrarnemu biro-u v Pragi obširno poročilo. Iz tega poročila posnemamo sledeče:

»Začeli smo najprej z izdajanjem lista »Voix de la Terre« (reci: Voa d'la Ter = glas zemlje), s katerim smo dosegli že lepe uspehe. Naš list je pričel izhajati ravno v trenutku, ko so poskušali žitni kupci kmete prav premeteno oslepariti, kar pa smo mi razkrinkali. Ravno tako smo kmetom odprli oči glede prodaje živine in prodaje mleka. Tudi naše zadruga so poskušali špekulanti pritisniti ob zid, toda mi smo dosegli, da zadrugam ni bilo treba plačati davkov, za katere niso obvezane.

Za svojo uspešno borbo v omenjenih vprašanjih smo prejeli veliko število zahvalnih pisem z dežele.

Sedaj začenjajo tudi naši kmetje razumevati, kako so potrebna močno organizirana

strokovna kmečka društva, da morejo uspešno braniti kmečke interese in jih zastopati tudi pri vladi.

Naravno je, da dobiva naš kmečki pokret tudi na Francoskem vedno več nasprotnikov. Od začetka so se nam smejali, češ, kaj bodo ti zabiti kmetavzi?! Danes pa so se že začeli bati in razni »politiki«, ki jih vzdržuje industrija, so že začeli s svojim vpitjem in s svojimi lažmi in s svojim hujskanjem. Toda mi se za to ne zmenimo, ampak organiziramo kmete počasi, a vztrajno dalje.

Naj naši tovariši v Evropi zaupajo! Mi bomo napravili kmečko organizacijo tudi na Francoskem veliko in močno. Kmečka Francoska — to je tista Francoska, ki je leta 1789 vsled sile in energije kmečkih sinov celemu svetu prinesla idejo svobode! Zato bo kmečka Francija tudi v mednarodnem kmečkem pokretu kmalu igrala vidno in važno vlogo.

ODVETNIK
Dr. ANTON NOVAČAN
ima pisarno
V CELJU, GLAVNI TRG ŠT. 9
nad Drogenikovo trgovino »Pri Solncu«

Slovenska kmečka stranka razpuščena.

V torek popoldne, dne 22. januarja je prišel v tajništvo SKS v Ljubljani policijski nadsvetnik g. Alojz Geržinič in prinesel seboj v zapečateni kuverti odlok ljubljanske Policijske direkcije o razpustu SKS. Izročil ga je bivšemu tajniku stranke Janku Bukovcu, kot namestniku strankinega predsednika. Nato je izvršil policijski uradnik popis strankine imovine, ki je sestojala iz pisalne mize, dveh stolov, nekaj papirja in listin. Ves papir se je spravil v predal pisalne mize in zapečatil.

SKS je bila razpuščena kot plemenska stranka, ker ima v svojem naslovu besedo Slovenska kmečka stranka.

Odlok o razpustu stranke se glasi:

»Ker je Slovenska kmečka stranka po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. januarja 1929, »Uradni list« št. 5 z dne 17. januarja 1929 zabranjena in razpuščena, Vas, kot predstavnik stranke, vabim, da omogočite mojemu odposlancu g. policijskemu nadsvetniku Alojziju Geržiniču popis celokupne imovine Slovenske kmečke stranke, da mu izročite ves denar v gotovini in vrednostne papirje proti potrdilu, nadalje, da izročite vso ostalo premakljivo in nepremakljivo imovino SKS na čuvanje pod zakonito odgovornostjo skrbniku, ki ga bode sporazumno z Vami določil.

Vabim Vas, da mi takoj predlagate primerno osebo, ki bi posle skrbnika prevzela.

Policijski direktor.«

Vse politične stranke razpuščene.

Isti dan kot SKS je bila razpuščena tudi SLS z enakim odlokom policijske direkcije. Dne 24. januarja pa je notranje ministertvo izdalo odlok, ki odreja razpust sploh vseh strank, v kolikor že niso razpuščene na osnovi člena 3 zakona o zaščiti države kot protidržavne, verske ali plemenske. Z odlokom notranjega ministertva so torej razpuščene: Narodna radikalna stranka, Demokratska stranka, Samostojna demokratska stranka, Republikanska stranka, Socijalistična stranka in Zemljoradniška stranka. Razpuščene so tudi vse one manjše stranke, ki so imele svoje centrale izven Beograda.

Dnih

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnosti.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht ovo
Terpentin =
Mib s svojimi prednostmi

Kulturna in gospodarska društva niso razpuščena.

Ministrski predsednik in notranji minister general Živković je izdal 24. t. m. vsem velikim županom naslednjo naredbo:

»Gospodarska, humanitarna, kulturna, prosvetna in viteška društva, ki imajo sicer plemenski ali verski naziv, se ne razpuste razen v primeru, da obstojajo stvarni dokazi in verodostojni podatki, da se ta društva bavijo s političnimi posli. Zakonodajalec ni imel namena ovirati delovanja gospodarskih, kulturnih, prosvetnih, humanitarnih in viteških korporacij, dokler delajo v pravcu narodnega napredka.«

Predstavniki gospodarskih krogov pri kralju.

V sredo 23. t. m. je pod vodstvom guvernerja Narodne banke g. Ignaca Bajlonija bila sprejeta od kralja deputacija gospodarskih krogov. Ob tej priliki je deputacija izročila kralju spomenico, ki vsebuje glavne zahteve gospodarskih krogov naše države.

V tej spomenici zahtevajo zmanjšanje obrestne mere in preskrbo denarnih sredstev za dolgoročno posojila, znižanje davkov za industrijo, trgovino in bankarstvo, zaščitno carino za industrijske izdelke, znižanje železniških tarifov za industrijsko robo in znižanje dajatev za socialno zavarovanje.

Škofje v Beogradu.

Kakor beremo v dnevnikih časopisih, so bili v preteklem času nekateri katoliški škofje naše države v Beogradu. Bili so po različnih ministrstvih, pa tudi od kralja so bili sprejeti v avdijenco. V ravno istih časopisih beremo, da so prosili na merodajnih mestih, da bi bila katoliška cerkev v novem proračunu odstotno enako deležna državnih dobrot, kakor druge vere. In beremo ravno tam, da dozdej to ni bilo tako. To priznanje je dragocene važnosti, za vse tiste ljudi, ki so vedno trdili, da bivša SLS ni vršila svoje pglavitne dolžnosti in ni znala ali hotela doseči popolne enakopravnosti za sv. katoliško cerkev niti pri drž. proračunu, dasi je bila dve dolgi leti neprestano na vladi. Poleg te zanimivosti, je pa še druga pri škofovskih obiskih v Beogradu. Beremo namreč na-

dalje istotam, da so nekateri škofje obiskali tudi g. ministra za agrarno reformo in da so se o tem predmetu z njim razgovarjali. To je jako važen razgovor. In bi bili mi jako rado-vedni, v kakšnem duhu so se vodili ti razgovori. V Sloveniji je polno malih ljudi, kočarjev, bajtarjev, kmetijskih delavcev, ki komaj čakajo, da bi od nemških graščakov nekaj malega zemlje dobili. Ali so še jugoslovanski škofje zavzeli za te ljudi in če so se, kakšni so uspehi njihovih razgovorov. Odgovori na ta vprašanja bi nam bili v teh dneh prav prijetno branje!

Železo bodo podražili.

Fabrikanti in tisti bankirji, ki imajo delnice različnih industrij v svojih rokah, se organizirajo v kartele. Kartele imenujejo v Ameriki truste. Trusti ali karteli so torej organizacije fabrikantov in bankirjev, ki imajo namen čim največ dobička napraviti za podjetja, za katera obstoje in delujejo. Karteli ali trusti dosežajo ta svoj namen pred vsem s tem, da onemogočijo medsebojno konkurenco, da si lepo složno razdele področja, da pridno navijajo ceno navzgor svojim izdelkom, delavcem pa odmerjajo plačo, kakor jim kaže in tudi surovinam po mili volji, zlasti če te surovine prideluje kmet. Potem skrbje z vsemi mogočimi sredstvi, da uplivajo na državno gospodarstvo, da jih davčna zakonodaja štiti, carina varuje, prevozne tarife favorizirajo, skratka: trudijo se, da dosežejo za sebe izvanredno ugoden položaj, dasi so številčno jako šibek stan, denarno in organizatorno pa pomenijo mnogo, zlasti vse dotlej, dokler je kmet še vse premalo zaveden in mlačen za svoje stanovske organizacije. Ti ljudje se pri nas neradi imenujejo s svojim pravim imenom. Najrajši se nazivajo **gospodarske kroge**, v Srbiji pa **privredni krugovi**. Seveda nimajo z gospodarstvom našega naroda, ki je v prvi vrsti kmetijski, potem pa delavski in obrtniški, prav nič skupnega, razven v kolikor so mu v direktno škodo. V naši državi sta posebno znana dva kartela ali trusta, ki sta na škodo celokupnemu prebivalstvu. To sta sladkorni in pivovarniški kartel. Prvi je organiziral vso našo sladkorno, drugi vso našo pivovarniško industrijo. Seveda pa oba kartela, z uvozno carnio dobro in varno zavarovana, izkoriščata samo naš domači trg, čez mejo pa se navzlic favoriziranju ne upata, ker nista zmožna svetovne konkurence. Z vso naklonjenostjo jih navzlic velikim žrtvam ne usposabljamoz za nalogo, ki bi jim jo radi dali. Vse žrtve so torej zaman in služijo le prevelikemu obogatitju nekaterih poedincev na škodo celine.

Obstojte pa tudi karteli ali trusti, ki se ne raztezajo samo na področje ene države ali samo enega dela sveta. Tak kartel, ki obsega ves svet, je n. pr. petrolejski kartel. Drugi karteli so zopet samo ameriški, nekateri samo evropski. 19. januarja je zboroval na Dunaju srednjeevropski železni kartel, ki je nevaren za slovenskega kmeta. V tem srednjeevropskem kartelu so tudi naše tovarne železa in tudi zastopniki naših tovarn so se udeležili te seje, kakor beremo v dunajskem časopisju. In kaj je bil uspeh te seje srednjeevropskega železnega kartela? Takoj so sklenili podražiti železo na debelo za 25 par ali po starem eno krono pri kilogramu. Seveda se bo v podrobni prodaji železo potem še podražilo. Ker se v našo državo plačuje — zaradi varstva domačih fabrikantov še visoka carina — bodo ti potem ceno še posebej našraufali. Kmetom se po tem sklepu železnega kartela odpirajo novi izdatki, kajti samo kmet trga in uporablja železo, za meščane ga je par kil dovolj za celo leto.

Kakšen nauk si mora slovenski kmet zapomniti od te podražitve železnega kartela? Da je v organizaciji moč. Samo s trdno, močno organizacijo se bo kmečki stan ubranil vele-

kapitalističnih pijavk. To si velja zapomniti zlasti za takrat, ko bo vladarjeva modrost zopet vrnila ustavnost in svobodo političnega udejstvovanja.

»Velike plače«.

»Slovenec« prinaša v rubriki »Socijalna vprašanja« pod gornjim naslovom sledeči članek, ki ga prav radi ponatiskujemo:

»Povsod je dobiti nekaj takozvanih »gospodarskih krogov«, ki tožijo, kako propada industrija radi socijalnih dajatev delavskim socijalnim ustanovam in radi previsokih delavskih plač. Tudi na Angleškem se dobe taki »gospodarski krogi«, ki bi rajši danes ko jutri ukinili delavsko zakonodajo in znižali delavske plače. Seveda tudi tam ne gre ta reč tako gladko. Na potu tem zahtevam niso le delavske organizacije, ampak tudi uradna Anglija sama.

Angleški ministrski predsednik Baldwin, voditelj konservativne stranke, je pred kratkim ostro obsodil vodilne ravnatelje velikih družb ter jih imenoval parasite — zajedavce. Če je angleški premier, ki vedno pretehta vsak izraz, rabil tako ostro besedo, je imel za to svoj vzrok. Baldwin je grajal, da se mladi in sposobni Angleži rajši posvete poklicu gospodarskih voditeljev kakor javnemu delu. Gospodarski poklici so namreč neverjetno bogato plačani. Angleški generalni ravnatelji, upravni svetniki in drugi gospodarski možje so neprimerno bolje plačani, ko vsak še tako visok državni uradnik. Ravnatelj, čegar naloga je le ta, da je vsak mesec enkrat navzoč na kaki važni konferenci, dobi za to mesečno 500 funtov (blizu 140.000 Din). Nekemu angleškemu plemiču se je posrečilo, nabrati kar 50 takih mest. Zato pa ima od teh 50 »služb« čez 80 milijonov dinarjev letnega dohodka. Velika Angleška železniška družba ima 23 ravnateljev. Vsak od teh ima stalne letne plače po 25.000 funtov (ali vsak blizu 10 milijonov dinarjev na leto). Če pomislimo, da ima angleški minister le 5000 funtov letne plače (to je še vedno čez 1.300.000 Din na leto), je jasno, da marsikak sposobni politik rajši predsedla med gospodarske kroge. Zato mora že prej poleg lastne sposobnosti pridobiti primerne simpatije pri njih. Razumljivo je, če je Baldwin tako početje označil za parasitsko. Je pa to res nesocijalno, ker niso te plače v nobenem razmerju z delom. Pač pa se te ogromne plače knjižijo med stroške podjetja. Ko je treba začeti štediti, so na vrsti delavske plače in socialne dajatve. Tako pa ni le v Angliji.

Da, da, to je tisto, tako ni samo v Angliji, nego po celem svetu, najhujše pa je tam, kjer je delovno ljudstvo, to so kmetje in delavci, najmanj zavedno.

Kako je v Afganistanu?

Prevrat, ki so ga izvršila uporna plemena v Afganistanu in katerega žrtev je postala kraljevska krona in prestol Aman Ulah, je bil na zunaj prikazan kot odpor proti kraljevim reformam. Aman Ulah je namreč pre-

potoval preteklo leto celo Evropo in se po več dni in celo tednov zadrževal po prestolnicah posameznih držav. Tu je proučeval šege in navade, evropsko kulturo in civilizacijo. Bil je v Rimu, Parizu, Londonu, Berlinu, a najdalj je prebil v Moskvi. Vsaka država mu je naklonila raznih darov. Od vseh vrst strojev do avtomobila je dobil od njih, le Rusi so mu dali poleg prijateljskih nasvetov, da se naj reši in osvobodi angleškega vpliva in pokroviteljstva, tudi mnogi mesta in municije. Afganistan leži namreč med ruskim Turkestanom, Perzijo in angleško Indijo. Aman Ulahovi državi se križajo ruski in angleški interesi. Angleži jo hočejo imeti kot obrambni zid njihovega neizčrpnega indijskega bogastva, nasprotno jo pa hočejo imeti Rusi kot zavezniški prehod k Perzijskemu zalivu in od tod po morju v svobodni svet. Dalje naj bi bil Afganistan prirodna pot za priti v stik z zatiranimi indijskimi narodi, katere hočejo Rusi spuntati proti angleškemu zatiralcem in jim zadati na najvažnejšem in najbolj bolečem mestu smrtni udarec.

Aman Ulah je poslušal Ruse in napovedal Angležem vojsko. Angleži so sicer priznali popolno neodvisnost Afganistana, toda istočasno pričeli med posameznimi rodovi organizirati upor proti Rusom naklonjenemu kralju. Najprikladnejši trenotek se jim je nudil ob povratku Aman Ulah z evropskega potovanja, ko je hotel upeljati neke evropske novotarije in stare domače šege odpraviti. Kralj je pobegnil in tudi njegov brat se je po par dneh kraljevanja moral odpovedati prestolu, katerega je zasedel Angležem prijazni vodja upornih rodov. Borba še traja in najbrž ne bo preje nehala, dokler ne bo končan spor med Rusi in Angleži. Za sedaj so na vrhu Angleži.

DOPISI.

Ljutomer. Občni zbor Sokolskega društva se vrši na Svečnico dne 2. februarja ob 2. uri pop. v Sok. domu z običajnim sporedom. Odbor pričakuje udeležbo vseh bratov in sester. — Dne 10. februarja (pustna nedelja) priredi Sokolsko društvo svojo običajno maskerado v vseh prostorih Sokolskega doma. Vabimo vse člane in članice iz mesta in okolice in vse prijatelje društva, da jo v obilnem številu posetijo. Vstopnina za osebo 12 dinarjev.

Občina Kokarje v Zg. Savinski dolini odlikovana. Nj. Vel. kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Save R. Knafliča, bivšega nadučitelja na Gorici v občini Kokarje za zasluge v šoli in med narodom. To odlikovanje se naša tudi na imenovano občino; kajti ona se je po navodilih svojega nadučitelja podala leta 1903 v boj za pravice slovenskega jezika in je dosegala najlepše uspehe v vseh državnih uradih. Tudi vojaške oblasti v Mariboru in Celju so se uklonile njenim zakonitim zahtevam. Kako visoko se je povzpela njena zavednost, nam dokazuje njena prošnja na cesarja, ko je l. 1908 po vseh avstrijskih časopisih odmevala bojna tromba proti Srbiji zaradi aneksije Bosne in Hercegovine. Občinski odbor je predočil cesarju neizmerno škodo na krvi, gospodarstvu itd. v obeh državah, naglašal je v nji v imenu vsega prebivalstva naše in hrvatsko bratstvo s Srbi po krvi, veri in jeziku, omenil v nji tudi nevarnost evropske vojne in konečno prosil, naj se spor poravnava mirnim potom. Cesarski dvor je molčal. Šele leta 1914 je prišel odgovor. Knaflič je bil aretiran. Dve sodišči ste ga oprostili krivde, s čimer je bila zakonitost naših jezikovnih pravic tudi med vojno priznana. S Knafličevim odlikovanjem je odlikovano tudi delo občine Kokarje in vseh njenih odbornikov, ki po večini še živijo in se s ponosom spominjajo svojega delovanja.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potreščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

NOVICE.

Naročnina Kmetškemu listu znaša za celo leto 30 dinarjev. Če je še niste poravnali, storite to čim preje, da se vam pošiljatev lista ne ustavi.

Smrt. V ljubljanski bolnici je umrl v ponedeljek, dne 28. t. m. gospod Anton Osolin, posestnik iz Št. Vida pri Lukovici, v visoki starosti. Ranjki Osolin je slovel daleč naokoli kot kremenit značaj, dober oče, odličen gospodar in organizator. Ohranimo mu časten spomin, njegovim ostalim iskreno sožalje!

Ivan Globočnik †. V petek 25. januarja je v Krškem v 72. letu starosti za vedno zatislil oči gospod Ivan Globočnik, veleposestnik v Krškem in na Dobravi pri Kostanjevici. Pred 25 leti in še preje je bil veliko let član občinskega odbora v Kostanjevici, v dobi od 1900 do 1907 pa župan občine kostanjeviške, predsednik kraj. šol. sveta in načelnik cestnega okraj. odbora in prvi predsednik občinske hranilnice v Kostanjevici. Njegovo županovanje pada v zlato dobo občine kostanjeviške, ki je v tistem času največ napredovala. Pokojni je kot prvi napredni župan uredil najprej občinski urad, kupil sedanja občinska poslopja za občinske namene, izvršil gradnjo nove šole v Kostanjevici in Černeči vasi, zgradil nove ceste proti Koprivniku, Orehovcu in ob Studeni proti Sv. Križu, ustanovil Občinsko hranilnico in gasilno društvo, katerega je tudi častni član. Poleg teh ima g. Ivan Globočnik še nebroj drugih zaslug za Kostanjevico. Pozneje se je preselil na svoje posestvo v Krškem, kjer je tudi sodeloval pri raznih javnih zadevah. G. Globočnik je bil tip dobrega človeka v pravem smislu besede in dasi veleposestnik je ob prevratu kmalu našel svoje mesto na strani kmetške misli, katere pristaš je bil do svoje smrti. Kot kmetovalec je bil napreden in je posebno kot vinogradnik slovel. Blagemu pokojniku, ki ni imel nobenega sovražnika, bodi ohranjen najlepši spomin in naj v miru počiva! Preostalim naše sožalje.

Umrl je dne 24. t. m. slušatelj pravne fakultete Vinko Unk. Pokojnik je bil marljiv učenec in up svojih starišev, ki je poleg svojih študij tudi prav pridno prijel za kmečko delo. Naj mu bo lahka zemlja! Prizadeti rodbini naše najiskrenejše sožalje!

Kdaj more minister notranjih del ustaviti kak časopis? Z ozirom na vest, ki jo je prinesel pretekli teden »Slovenski Narod«, da bodo ustavljena tudi glasila razpuščenih strank, moramo to vest najodločneje zavrniti, ker tega tiskovni zakon nikjer ne omenja. Glede obustave časopisov pravi čl. 14 o izmenjavi in dopolnitvi tiskovnega zakona od 6. januarja: Minister notranjih zadev more popolnoma prepovedati nadaljnje izhajanje časopisov: 1. ako je časopis v teku enega meseca vsaj trikrat zaplenjen; 2. ako časopis ne prinese popravkov oblasti v prihodnji številki; 3. ako se denarna globa, na katero je odgovorna oseba obsojena, v roku 3 dni ne odplača. Iz navedenega jasno sledi, da nima časopisje ničesar skupnega z razpuščanjem strank in da bo »Kmetški list« izhajal dokler ne bo napravil kak prestopok proti čl. 14. zakona o tisku.

Intervencije pri oblastih prepovedane. Predsednik vlade in minister notranjih del je razposlal vsem velikim županom naredbo, ki prepoveduje vse intervencije in posredovanja pri upravopolitičnih oblastvih. Uradniki naj v teh uradih sprejemajo državljane vljudno, naj jim dajejo nasvete in navodila, kako in kje naj opravijo svoje zadeve. Tudi naj skrbe za to, da opravljajo svoje posle čim hitreje. S tem postopkom naj se izključijo vse intervencije in posredovanja, ki se vrše na škodo državne oblasti in prebivalstva, ker je znano, da so ta posredovanja večinoma plačana.

Potovanja v Beogradu. Dan za dnem čitamo, kako različni sloji potujejo v Beograd in tamkaj novi vladi tolmačijo svoje potrebe in želje. Škofje so bili tam, industrijci in »gospodarski krogi«, orli in loveci. Pogrešamo pa tamkaj v tako važnih časih kmetov. Pa kam naj potuje kmet v teh težkih časih, ko mu pa manjka denarja za pot in stroške!

Ljubljanski gospodarski krogi so se oglasili pri g. velikem županu in mu izrazili popolno zaupanje. Deputacija je smatrala, da se ne sme današnji ljubljanski občinski svet prideliti komisarju kot sosvet, ampak naj se imenuje novi s soodločevalno pravico, člani sosveta pa naj se izbero iz zastopnikov pridobitnih krogov. Tudi so predlagali, da se dovoli tudi oblastnemu komisarju sosvet, ki bo soodgovoren. Sosvet naj tvori 8 članov, ki bi obstojal iz zastopnikov industrije, trgovine, obrtništva in kmetijstva.

Vel. župan je obljubil, da bo o predlogih deputacije obvestil vlado.

Beričvo. Dne 9. t. m. se je slovesno proslavil po vsej državi rojstni dan kraljice Marije. V Dolu pri Ljubljani smo tudi proslavili rojstni dan. Ne vemo pa zakaj je šola praznovala že en dan preje, t. j. 8. januarja, ko je vendar rojstni dan 9. januarja.

Povišanje železniških tarif. Železniški minister dr. A. Korošec je v petek, dne 18. t. m. odobril načrt za povišanje železniških tarif. Povišanje stopi dne 1. marca v veljavo. Povišanje je izvršeno na ta način, da se normalni vozarski razredi in specialne tarife povišajo za 5%. Od povišanja tarif se pričakuje 100 milijonov dinarjev novih dohodkov, ki se imajo porabiti deloma za kritje obratnih primanjkljajev, deloma pa za izboljšanje železniškega prometa. Na Slovenijo bo od tega odpadlo po dosedanjih cenitvah od 25 do 30 milijonov dinarjev.

Nov kazenski zakon. Kralj je podpisal nov kazenski zakon, ki je enoten za celo državo. Po zatrdilu odličnih strokovnjakov vsebuje novi kazenski zakon najmodernejša načela glede obsodbe in kazni zločincev.

Tedenski koledar.

3. februarja, nedelja: Blaž.
4. februarja, ponedeljek: Veronika.
5. februarja, torek: Agata.
6. februarja, sredo: Doroteja.
7. februarja, četrtek: Romuald.
8. februarja, petek: Ivan M.
9. februarja, sobota: Apolonija.

Sejmi.

3. februarja: Krško, Žužemberk, Lukovica, Škofja Loka, Loški potok, Sv. Marija v Jarenini, Trbovlje, Št. Jakob pri Kalobju.
4. februarja: Murska Sobota.
5. februarja: Borovnica, Metlika, Sv. Peter pod Sv. Goro.
6. februarja: Gornji grad.
7. februarja: Gor. Logatec, Št. Jernej.
9. februarja: Grahovo, Zagorje, Mengeš, Pilštajn, Konjice.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-55
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-40
1 ameriški dolar	Din	56-87
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Kdor hoče imeti dobro pitane prašiče,

mora uporabljati „Težakovo olje za živino“

Naroča se:

M. TEZAK, Zagreb, Gunduličeva 13

»Narodni Val«, glasilo HSS, je bil pretekli četrtek od notranjega ministra ustavljen, ker je bil v enem mesecu trikrat zaplenjen, kakor to zakon o tisku določa.

Invalidi dobe dolžno invalidnino. Iz Beograda poročajo, da je ministrski predsednik general Živković sprejel predvčerajšnjim deputacijo invalidov, ki so zaprosili, naj bi se jim iz monopolskega posojila izplačala invalidnina, ki jim jo dolguje država. Predsednik vlade je obljubil, da se bo prošnji ugodilo.

Izvršitev smrtne kazni. Prihodnji teden bodo obešeni na dvorišču zagrebskega sodišča na smrt obsojeni člani roparske bande Prviča Malega. Dva izmed njih sta pomiloščena na dosmrtno ječo, 4 bodo pa obešeni.

Prijateljska pogodba med našo državo in Italijo, katero je sklenil in podpisal še pokojni Pašić leta 1923, je 27. t. m. potekla. Prijateljska pogodba bo ali podaljšana ali pa se bo sklenila na povsem novi podlagi, ki bo odpravila vsa sporna vprašanja med obema državama.

Podpisana trgovinska pogodba s Francijo. Naš trgovinski minister dr. Mažuranić je odpotoval koncem preteklega tedna v Pariz, kjer je podpisal trgovinsko pogodbo med našo državo in Francijo.

Izenačenje koledarja. Minister ver dr. Alaupović dela na izenačenju pravoslavne koledarja s katoliškim. Po njegovih izjavah bo stopilo izenačenje v veljavo že z početkom prihodnjega leta. V tem pogledu se je dr. Alaupović že sporazumel z vrhovnimi funkcionarji pravoslavne cerkve.

Večerja članov monopolske uprave. Beograjski »Trgovinski glasnik« poroča pod gorenjim naslovom od 26. januarja sledeče: »Gosp Nace Bajloni, guverner Narodne banke in predsednik upravnega odbora samostalne monopolske uprave, je povabil na večerjo predvčerajšnjim vse sedanje in prejšnje člane uprave monopola. Večerje se je udeležil tudi g. minister financ in upravnik drž. monopolov g. Todorović. Pri večerji je bilo izgovorjenih več napitnic in ostali so udeleženi v najprijetnejšem razpoloženju do polnoči.«

Reaktiviran general. »Slovenec« poroča, da je reaktiviran general g. Uzun-Mirković in postavljen za pomočnika komandantna tretje armije. Kakor je znano, je prosil g. general za upokožitev povodom dogodkov v Zagrebu 1. decembra lanskega leta. Pozneje smo čitali, da namerava osnovati novo stranko. Ravno tako poroča »Slovenec« po uradnem listu, da je večje število drugih oficirjev reaktiviranih.

Španska bolezen (gripa) se v Sloveniji silno naglo širi. Posebno veliko število obolelih je v Ljubljani. Zdravstvene oblasti so za beležile pretekli teden nad 10.000 obolelih na gripi. Bilo je že več smrtnih slučajev. Več ljudskih razredov so morali zapreti, ker je manjkalo nad polovico učencev.

Požar v Dravogradu. V torek, 22. t. m. je eksplodiral aparat za destilacijo (prekapanje) bencina v rafineriji mineralnega olja v Dravogradu. Ogenj se je po celi tovarni z veliko naglico razširil in povzročil eksplozijo večih bencinskih tankov. Uničeno je 8 vagonov olja. Le veliki požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da niso eksplodirale vse posode, v katerih se je nahajal bencin. Gasilci so bili 24 ur nepretrgoma v akciji. Povzročena škoda znaša tri milijone dinarjev, katera je pa prita z zavarovalnino.

Vinski sejem v Novem mestu. Podružnica »Vinarskega društva« in podružnica »Kmetijske družbe« v Novem mestu priredita dne 4. marca ob 10. uri dopoldne v prostorih kavarnе »Splihal« vinski sejem za dolenskega trškogorca in vina sosednjih gor. Vinogradniki se opozarjajo, da do tega časa svoja vina pretočijo in očistijo, da se lahko vinskega sejma udeležijo. Prijave sprejema podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu.

Klemenčiču je bila kazen zvišana. Janko Klemenčič, hotelir iz Kočevja, je bil pred ljubljansko poroto obsojen radi rop na dolnjemskem vlakcu na pet let ječe. Njegov zagovornik se je pritožil radi previsoke, državni pravdnik pa radi prenizke kazni. Te dni je prišla odločba Stola sedmorice v Zagrebu, s katero se Klemenčiču zviša kazen na 7 let ječe.

Sava zamrznila. V Sremu je Sava zamrznila v dolžini 24 km in sicer od Sremske Mitrovice do Patuka. Čez zamrznjeno Savo se je priklatlilo pretekli teden par čred volkov iz Bosne, ki so po nekih stajah poklali vse ovce. Lastniki ovčjih čred so na volkove streljali in dva ubili.

Lepega soma je vjel v Krki pretekli teden ribič grofa Margherija iz Otočca pri Novem mestu. Som je dolg 1,74 m in tehta 33 kg. Prodal ga je restavraciji pri Slonu v Ljubljani. Kakor zatrjuje ribič Anton Vrtačič, se nahaja v Krki še mnogo večja ribja pošast, ki mora tehtati najmanj 70 kg. Toda lov na tako mrečno je težak in tudi nevaren. Some lovi z železno ostjo, na šest metrov dolgem lesenem drogu. V Ljubljani prodajajo somovo meso po Din 45— kg.

Zveza tekstilne industrije. Fabrikanti tekstil v naši državi so ustanovili svojo zvezo in minister trgovine jim je potrdil te dni pravila. 9. februarja bodo imeli svoj prvi občni zbor v Beogradu. Na dnevnem redu je tudi poročilo o željah in potrebah tekstilne industrije.

Sajenje tobaka. Za leto 1929 je monopolna uprava dovolila kmetom posaditi 1 milijardo 53.750.000 sadik tobaka in sicer bitoljski oblasti 331.750.000 sadik, bregalniški oblasti 117.000.000 sadik, Dalmaciji 58 milijonov, bački oblasti 37.750.000 sadik, skopljanski 289 milijonov, vranjski oblasti 85.250.000 sadik, niški oblasti 32.700.000, kruševački oblasti 13 in pol milijona, uzički 6.800.000 sadik, podrinjski oblasti 3 milijone, beograjski oblasti 41.500.000, podunavski oblasti 1.750.000 sadik, ostalo odpade na Bosno in Hercegovino.

Zalosten konec svatbe. V vasi Otoku pri Vinkovcih se je preteklo nedeljo poročil 24-letni mizar Ivan Gregurič z mlado deklico Marijo Šolečevičevo. Na dan poroke se je vršila velika svatba in po tamkajšnji navadi so svatje ob tej priliki streljali z revolverji v zrak. Mladi ženin je pričel tudi sam streljati. Ker ni hotel revolver vžgati, ga je hotel popraviti. Čev obrnjeno proti trebuhu, je z roko repetiral, pri čemur se je patrona vžgala in kroga se mu je zarila v trebuh in ga smrtno nevarno ranila. Prepeljali so ga v bolnišnico v Vinkovcih, kjer je že čez tri ure umrl.

Samomorov v Zagrebu je bilo v letu 1928 izvršenih 76. Poskušanih samomorov pa 176.

Dva nevarna hajduka ubita. Pretekli teden se je vršila krvava in ogorčena borba med oddelkom orožništva in vojakov na eni strani ter med dvema zloglasnima hajdukoma bratoma Barbulović. Razbojnika sta se skrila v vasi Čirakoveci v Srbiji, v hiši njunega sorodnika. Sorodnik ju je ovadil in orožniki, pojačani z oddelkom vojakov, so obkrožili hišo. Vnela se je ogorčena bitka, v kateri so bili trije orožniki in dva civilista težko ranjeni. Orožniki so nato obmetavali hišo z ročnimi granatami, vojaštvo pa jo je s topovi bombardiralo. Iz goreče hiše sta šele hajduka pobegnili. Med begom sta bila zadeta od več smrtonosnih strelcev. Med bojem je padel tudi njun sorodnik. Na vsako glavo razbojnikov je bila razpisana nagrada po Din 50.000—.

Štiri dni pod snegom. Na progi Targu—Pargarelle v Rumuniji je zavozil vlak v silen snežni metež, ki ga je pokril 4 m visoko. Vlak se je v snegu ustavil in tičal v njem cele 4 dni, nakar so došli delavci, odkrili vagone in oslabele ter sestradane potnike okrepčali.

Papirnate steklenice za mleko. V New Yorku so te dni vzeli iz prometa vse steklene posode za mleko in jih nadomestili s papirnatimi. Izkazalo se je namreč, da so take steklenice mnogo cenejše, varnejše in boljše.

Če postane brivec »škof«. Pred kakimi štirimi tedni je v Novo Kanižo v Vojvodini prispel gladko obrit in čedno oblečen človek, oblečen kot duhovnik. Predstavil se je kot frančiškan tretjega reda in je med revnim katoliškim ljudstvom našel mnogo prijateljev. Zlasti so ga spoštovale sestre samostana Svine Marije. Frančiškan, »brat Ivan«, je prirajal verske sestanke. Ljudstvo mu je prinašalo darove v denarju in hrani. Nedavno je neka žena porodila dete. Ker je bil župnik odpoval, je »brat Ivan« opravil krst. Pri pojedini je gostom zaupljivo povedal, da ni naveden frančiškan, ampak pravi škof. Skrivnost se je hitro razširila po trgu in »škof Ivan« je dobival še več darov. Župniku se je stvar zdela sumljiva in obvestil je o tem srezko poglavarstvo. »Škof Ivan« je nato nenadoma izginil. Pojavil se je v Senti, kjer je bil aretiran. Pri zaslišanju je priznal, da je njegovo pravo ime Ivan Štemar ter da je po poklicu brivec iz Odžaka. Po vojni je bil zaposlen v župnišču v Dalji. Zaradi špijonaže je bil obsojen na tri leta ječe, ki jih je odsedel v Mitrovici, kjer je ministriral pri mašah v jetniški kapeli. Zdi se, da se bo »brat Ivan« kmalu zopet vrnil v mitroviško kaznilnico, mesto v škofijo.

Po celi Evropi velikanski snežni zameti. Letošnja zima pač ni prizanesla, čeprav je pričelo snežiti šele z novim letom. Cela južna Italija in Sicilija, kjer vlada, bi rekel, večna pomlad, je bila letos pokrita z visoko sneženo odejo. Večno mesto Rim je že 14 dni pod snegom. Najbolj pa so bile obdarovane s snegom alpske dežele in Balkan. Po 5 do 8 m so ga na nekaterih mestih viharji nanegli. Večina železniških prog je bilo tako zasneženih, da je bil za več dni vsak promet ustavljen, na drugih se je pa vršil z velikanskimi zakasnitvami. Mnogo vlakov je obtičalo tudi v snegu po več dni. V enem takem slučaju sta dva potnika zamrznila.

Cetinje v ognju. Na Cetinju je pogorel največji hotel črnogorske prestolice. Kako je ogenj nastal, ni znano. Ker v mestu nimajo ne mestnega in ne prostovoljnega gasilnega društva, so nekoliko gasili orožniki in vojaštvo, ki je ogenj omejilo, da ni pogorelo celo mesto.

Prisvojitve zemlje Franca Jožefa. Izvršni odbor ljudskih komisarjev v Moskvi (sovjetska vlada) je odločil prisvojiti in pripojiti Rusiji otoke v Severnem ledenem morju znane pod imenom »Zemlja Franja Josipa. Otoki sicer niso obljudeni, ampak so bogati na raznih rudah in premogu.

Karl May v slovenščini. Mariborska Cirilova tiskarna je izdala te dni prvo knjigo pisatelja Karla Maya v slovenščini. Knjiga nosi naslov »Križem po Jutrover« in obsega dva dela in sicer I. del Jezero smrti, II. del Moj roman ob Nilu. Cena knjigi je Din 13—. Dobi se v vsaki knjigarni.

Carigrad v plamenih. Iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokih je nastal v grškem delu Carigrada požar, ki je upepelil nad 1000 hiš. Hiše so bile večinoma lesene in se je požar s silovito naglico razširil. Vsled mraza niso mogli gasiti, ker je voda v brizgalnih ceveh zamrznila. Prizadeto je najširomašnejše ljudstvo, katero je prišlo ob vse. Turški in evropski del mesta ni bil od požara prizadet. Vojaštvo, ki je prišlo na pomoč, je moralo podreti cele skupine hiš, da so ogenj omejili. Škoda je velikanska.

Amerika bo gradila nov velikanski prekop. V ameriškem senatu je bil stavljen predlog za zgraditev kanala skoz Nicaragujo. Ta kanal bo dolg 1000 km in bo stal 2 milijardi dolarjev.

Nad 300 zločincev ujetih v eni noči. Policija je te dni napravila generalni pohod na zločince v Chicagu. Plen je bil obilen. Ujeli so nič manj kakor 3394 raznih vrst zločincev. Javna varnost je bila tako majhna zadnje čase v Chicagu, da je samo v enem tednu bilo izvršenih nad 100 roparskih napadov in umorov. Zločinci so stanovali v posebnem predmestju in policija ga je neko noč obkolila in vse moške aretirala. Med njimi so dobili mnogo prvovrstnih sleparjev in več že dolgo iskanih roparjev in morilcev.

Brazilija na letošnjem velesojmu v Ljubljani. Braziljski konzulat v Beogradu je z upravo velesojma v Ljubljani obvezno sklenil udeležbo večje skupine braziljskih tvrdk kot razstavljalca na letošnjem velesojmu od 30. maja do 9. junija. Skupina bo razstavila v posebnem paviljonu.

Mati bivšega cesarja — kmetica. Mati bivšega avstrijskega cesarja Karla, nadvojvodinja Marija Jožefa, živi sedaj v Monakovem in se peča s kmetijo. Na svojem posestvu ima lepo urejeno prašičjerejo in kurjerejo, ki tvori tudi njene najizdatnejše dohodke.

Drugi največji evropski predor. Preteklo nedeljo je stekla prvič železnica skozi nov tunel na progi Bologna—Florenca v Italiji, ki je dolg 18 km in 600 m. To je drugi največji tunel v Evropi in je še enkrat večji kakor bohinjski.

Kitajski ministrski predsednik — menih. Te dni je bil na svečan način sprejet v benediktinski red v Belgiji bivši kitajski ministrski predsednik Lon-Tseng-Tsiang. Novi menih je bil tudi predsednik kitajske delegacije za časa mirovne konference v Parizu. Kot pater si je nadel ime brat Peter Celestin. Pater Celestin bo najbrže imenovan za kitajskega nadškofa in mu bo poverjeno vodstvo katoliške cerkve na Kitajskem.

Kapetan Byrd na Južnem polu. V našem listu smo že javili, da je odplul proti koncu lanskega leta ameriški kapetan Byrd s posebno ladjo proti južnemu polu. S seboj je vzel vse pripomočke, da bodo učenjaki, ki se nahajajo v njegovem spremstvu, kraje okrog južnega tečaja natančno preiskali in proučili. Na krovu ladje je imel tudi aeroplan, katerega konstrukcija je napravljena nalašč za polete nad polarnimi kraji. Mesto običajnih koles, ki jih imajo drugi aeroplani za odlet in pristanek, ima Byrdovo letalo pritrjene spodaj močne in prožne sanke. Z ladjo je plul, dokler mu je morje okrog južnega tečaja dopuščalo. Ko je pa prišel do neprobojnega ledu, je pristal in v bližini poiskal primeren prostor za taborišče. Ondi je postavil šotore in pripravil prostor za aeroplanske polete na vse strani. Dnevno daje po celem svetu radioporočila o svojem delu, stanju in življenju posadke ter o vremenu. Te dni je javil o prvem poletu nad pokrajinami južnega tečaja. Poleti so zelo otežkočeni radi silnih viharjev in snežnih zametov. Vendar se mu je prvi polet povsem posrečil. Kako izgledajo raziskane pokrajine, bo popisal v posebni knjigi. Prihodnji polet bo podvzel naravnost na južni tečaj.

MLADINSKI VESTNIK

Orlavas. Naše društvo kmetskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi na Svečnico, dne 2. februarja t. l. »Maškarado« v dvorani g. M. Kapusa na Groblji ob Savinji. Spored: 1. Pustni nauki za stare in mlade, predava g. dr. Pepe Ringelspiel. 2. Pošiljatev tetke iz Amerike, komični prizor, izvaja član cirkusa »Patachon«. 3. Doživljaji ljubljanske barabe, komični prizor, izvaja Žane iz Iblane. 4. Šaljivi nastopi dveh članov cirkusa »Patachon«. 5. Godba in ples. Začetek ob 6. uri zvečer. Maske dobrodošle! Ker bo prireditelj nudila najrazličnejšo pustno zabavo, zato se k obilni udeležbi vlijudno vabite. — Odbor.

Hudičeva procesija.

(Predpustni film.)

Na nebu luna sije,
polnočna ura bije.
Kaj tamkaj čez planjavo,
pomiče se v daljavo?
Čarobno se leskeče:
hudič procesjo vleče!
Vesele, glej, skakače,
trobarvne rogače!
Ves rdeč hudič je prvi
in vodi vse na vrvi.
Za njim drobne korake,
pa godci rjave dlake.
Držita dva v višino,
napeto vrv z deklino.
Na vrvi ona pleše,
s petama iskre kreše;
taktira rjavcem polke,
ki trobijo na školke.
Prečudni ti njihovi
so godbeni glasovi.
Čul nisi jih v dvorani
in vendar so ti znani.
Kdo pa sedaj prihaja
brez konca in brez kraja?
Le lepi, mladi pari,
a kje ljudje so stari?
>Ne maramó jih s sábo,
ker niso tu za rabo!
Posebali v mladosti,
vse svoje so sladkosti.
Zavidni nam jih bili
in bi jih nam motili.
Izmogzanci bi vneli
prepír na črti celi.
Zato naj v zemlji votli,
zda kuhajo se v kotli!
A mnogi smo baburi,
zaprlí pekla duri.
Na zvezdah žvirca pusta,
naj sneg in točo hrusta!
Drhti vse sreče sladke,
blesk sije kože gladke.
Kot oglje se goreče,
iskré oči plamteče.
Škrlatnih ustnic rože,
žaré med bleskom kože.
Lasje pa temni, zlati
lové se v gaj košati.
Tam živo je gibanje,
cmokanje, šepetanje.
Med pari vrági urni,
vsi črni so kot murni;
neso za njim znake,
ki v čast so družbe take,
a drugi kot pijani,
noré ob vsaki strani.
Kaj pili ste, hudički,
da skačete kot ptički?
>Skopuhom krepplje strli
in v žlindro smo jih cvrli,
te žlindre se najedli
in se v možganih zmedli.
Juhé, le poskakujmo,

življenja se radujmo!
Žvenkeče in mekeče,
hudič procesjo vleče.
Predpustni veseljaki
se gugljajo po mlaki.
Nosovi kot rokavi,
glasovi vsi hripavi;
krasé jim pamet tulci,
z drgulci in s kraguljci,
a pavova peresa,
jim daljšajo telesa!
Zvesté tovarišice,
pa jokajo kozlice.
Varuhj počrneli,
teh najbolj so veseli,
saj za vse čase res je,
da cvet so te procesje!

Poklon.

Dama: »Sedaj, ko sem si dala lase izpodrezati, mislim, da se ne zdím več kot stara gospa...«

Kavalir: »Nikakor! Sedaj se zdíte kot kakšen star gospod!«

RADIO.**Radio-program od 31. I. do 7. II. 1929.**

Četrtek, 31. januarja: 12:30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13:30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18: Češčina; 18:30: O izboljšanju travnikov; 19: Italijanščina; 19:30: Prenos opere; 22: Poročila.

Petek, 1. februarja: 12:30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13:30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18:30: Gospodinjska ura; 19: Francoščina; 19:30: O varstvu spomenikov; 20: Večer češke glasbe III., izvaja Radio-orkester; 22: Poročila in časovna napoved. Nato sprehod po evropskih postajah.

Sobota, 2. februarja: 9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10:30: O osnovanju in delovanju združenih elektraren; 11: Radio-orkester; 12: Časovna napoved; 15: Kropa: šege in običaji. — Láhka glasba. 16:30: O francoski dobi med Slovenci. 17: Recitacije. 20: Mladinsko spevoigro »Slava domovini« poje ženski zbor drž. žen. učit. v Ljubljani. Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 3. februarja: 9:30: Prenos cerkvene glasbe. 10:30: O elektriki v gospodarstvu. 11: Koncert Radio-kvarteta. 12: Časovna napoved. 15: Narodne pesmi (2 trompeti s klavirjem). 15:30: O mojih planinskih spominih. 16: Reproducirana glasba. 17: Recitacije. 20: Pevski večer pevskega društva »Slavec«. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek, 4. febr.: 12:30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13:30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18: Češčina; 19: Francoščina; 19:30: Zdravstveno predavanje; 20: Blejski let. orkester iz l. 1927; 22: Poročila in časovna napoved.

Torek, 5. februarja: 12:30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, reproducirana glasba; 13:30: Stanje vode in borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18:30: Literarne in književne pol ure; 19: Nemščina, 19:30: Iz kemije vsakdanjega življenja; 20: Klavirski večer ge. Osterc-Valjavove. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Sreda, 6. februarja: 12:30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13:30: Stanje vode in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18:30: Pravljice. 19: Srbohrvaščina. 19:30: O naših sosednjih državah. 20: Slovenska narodna in umetna pesem. — Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

NARODNI GOSPODAR**Razglas.**

V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra 1929 dva devetmesečna tečaja pri oblastnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti neobhodno potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po Din 100— na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem, kolekovanjem z Din 20— in Din 5—, je priložiti 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. npravstveno spričevalo, 4. izjavo starišev, da puste prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in 5. odpustnico osnovne šole. — Tako opremljeno prošnjo naj prosilci osebno izročé upravitelju oblastne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskati tečaj, najkasneje do 10. februarja 1929. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20. februarju 1929 obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku spričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu. — Komisar za samoupravne posle mariborske oblasti.

6. dražba kož divjih živali se je vršila dne 21. in 22. januarja v prostorih Velesejma v Ljubljani. — Ponudba je bila manjša od povpraševanj, posebno iskano je bilo slovensko pa tudi bosansko blago. Povpraševanje je bilo zelo veliko. Poleg domačih so kupovale tudi avstrijske, nemške, italijanske, češke, poljske in angleške tvrdke. Tendence v splošnem navzgor, cene čvrste, deloma boljše kot notacije na inozemskih tržiščih. Za polhe ni bilo nobenega interesa. Blago je notiralo: Lisice gorske 510—680 Din, glave do 720 Din, lisice poljske 420—640 Din, glave do 680 Din, dihurji 260—290 Din, glave do 340 Din, kune zlatice 1400—1790 Din, kune belice 1050—1100 Din, podlasce bele 85 dinarjev, podlasce rujave 11 Din, mačke domače 8 Din, mačke divje 116 Din, jazbeci 40—50 Din, zajci domači 4—5 Din, zajci divji 23-80 Din (mešano, zimski in letni), srne 16 Din (zimske), košute 75 Din, jeleni 45 do 50 Din, kože divje 38—40 Din, marjasci 25 dinarjev, veverice 10—18 (škart brez vrednosti), vidre 900 Din, krti 2-50 Din. Druga organizirana prodaja kož divjih živali v tem letu se vrši 25. marca, kože pa se sprejemajo do 23. marca.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice štev. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Brzjav: »Kmetški dom« Telefon 2847

V LJUBLJANI, TAVCARJEVA (SODNA) ULICA ŠTEV. 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%,
pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente.

STANJE VLOG NAD 20.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog.

Strankam nuđi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2 in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2.

PODRUŽNICA V MARIBORU, SLOMŠKOV TRG ŠTEV. 3, PRITLIČJE, POLEG STOLNE CERKVE

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najprecizneje izdelani samo
ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler
za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Moko, krmila in vseh vrst špecerijo
kupiš najbolje

pri **Ivan Kralj** prej Spreitzer-Tavčar
Ljubljana, Stari trg šte. 50

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

D
E
Ž
N
I
K
I

Na mato!

Na veliko!

Ustanovljena

Zdravo pšenično slamo

dobavlja po zelo
ugodni ceni

EKONOM

osr. gosp. zadruga z o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska 7

Telefon interurban šte. 25-06.

Thomasova žlindra
Kalijeva sol - Rud-
ninski superfosfat

v zalogi

„EKONOM“
osrednja gospodar. zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7

Potrni neizmerne žalosti javljamo pretužno vest, da je naš dragi
oče, stari oče, brat in tast, gospod

Anton Osolin

posestnik

umrl, previden z zakramenti za umirajoče, dne 28. januarja v ljubljanski bolnici.

Truplo pokojnika se prepelje na dom v torek popoldne. Pogreb bo v sredo, dne 30. januarja ob 10. uri dopoldne na domače pokopališče v Št. Vidu.

Blag mu bodi spomin!

Ljubljana — Št. Vid pri Lukovici, dne 28. januarja 1929.

žalujoče sorodstvo.

Sack'ove pluge in njih dele,
kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro
in zelo ugodno
tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

**Gospodarji ! Gnojite z
APNENIM DUŠIKOM**

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Prometna banka d. d.
Ljubljana

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Stritarjeva ulica št. 2

(vogel Pred škoško 1, nasproti magistrata)

žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.